. غفوری

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

یانغان یورەك.

نشری برادران کریمفلرنك
اوفا شعبه‌سی.

اوفا، «شرق» مطبعه‌سی برادران کریمفلرنك
УФА
Электро-Типографія „ВОСТОЧНАЯ ПЕЧАТЬ"
1918 г.

«یانغان یورەك» مجموعەسندەغی شعرلر:

۱ یانغان یورەك.
۲ علاوە.
۳ قیامت.
٤ حالت ناٴثردە.
٥ یازمش.
٦ آچی!...
۷ صوغشدن خبرسز یوغالغان طوغانمە.
۹ برنچی محبت..
۱۰ عمر.
۱۱ - اوخشاتو.
۱۲ - تردد.
۱۳ توگلگان یاش.
۱٤ اویلاغان چاقدە.
۱٥ فترت زمانی.
۱٦ یوقدر سگلا لله!...
۱۷ اعتراف.
۱۸ سوبودن قاچو.
۱۹ مین قایدە؟..
۲۰ کوگلسز بر کوندە.
۲۱ حیات یولندە.
۲۲ ع. توقای و فاتحدن صوك.
۲۳ صاف کوگل.
۲٤ بخت تزلەر.
۲٥ یاش کوگل.
۲٦ وجدان تلەگی.
۲۷ چاغشدرو.
۲۸ جلا!...
۲۹ کوگلسز مینوتلر.
۳۰..... گە.
۳۱ تکریغی ایسکە توشرو.
۳۲ یولدز.

یانغان یورەك.

محبت.

بتەی درد، سونەی محبت، کون صاین آرتاغنە،
مین کروب آداشدم آخری چن محبت باغینە.

قارشیلاشسەم، بو محبت قارشیسندە تز چوکەم
ایندی مین قاچدم دیسەم، باروب کرەم قوچاغینە.

سیسکەنەم تکرار قاچادن، اوز اوزمدن قورقامن،
آبتربم، لکن هامان کوڭلم شوڭارغە طابنا.

بو محبتدن قاچوب قوتلو میڭا ممکنمی صوڭ؟...
بر یاقدن قاچدن محبت اوطلاری دورت یاقدە!...

علاوە.

I

غم اچندە بالقی شادلقلی مقدس بر تلەك،
بو تلەك ایزگی تلەکلردن دە بیك کوب ایزگورەك..

چن، محبتنڭ جهان تختندە بولوون من تلیم،
سجدە ایتسون شول «محبت»کە گنە «یانغان یورەك»

II

قایدە باقمە، آندە یالتلی بو محبت چاتقیسی.
قاب-قارانغی تونلەدە بالقیدر آنڭ شول یاقتیسی.

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Респ. Башкортостан

قایده بارمه، قایه یورمه، اول محبت آنه بار،
تیك آنی کشیلر همان کورمەمشکه صالقالار.

اول محبت نورلی یەرده، نورلی توسده یالقری،
اول تجلی ایت دیسه طاولار وطاشلار قالتری.

یوق یيری یوق اول محبتنك، آنی بلمی کشی،
بولماوی ممکن توگل، اول بوعالمنك تەگریسی.

چن محبت اوچراسه دنیاده بر ـ بر بندەگه
هیچ ترددسز آنك آلدنه یغلور سجدەگه.

١٤ نچی یل، آپریل.

حالت تأثرده.

هروقت ایسسه کوگلدن چن محبتنك جیلی؛
مین بولەن شول وقت بو بابده مجنوندن تیلی.

حیلەسز، چن، صاف محبتنی کوگل ازلەب اوچا،
ئەیلەنوب مأیوس بولوب قایتا، قونار بیر طابیچه.

چندی کوگلمدن محبت اوطلری بو دنیاغه،
تیك طارالدی نورلی یافغه، توشمەدی بر نقطەغه.

کوب جلادم، یەشلرم منبت اورنغه توشمەدی،
بر کوروب کوگلم آچاراق ایسلی گللر اوسمەدی.

برگنه رەت چامابوب کوگلم آجوچی بولمادی،
نیندی یانغان چاقلارمده طیجلده صو بولمادی.

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Республики Башкортостан

کوك قاباقی آچلوون کوتدم ھماندە زار بولوب،
کوك قاباقی اورنینە قابلادی کوکنی زور بولوت.

قاب قارا تونك، قارا اورماندە قالغان یولچیدای۔
مین طوروب قالدم یاپا یالغز، بو جانم جونچیدی.

چن کولو برلەن کولوب بولمی، کولەم طشدنغنە.
بو کولودن شاد توگلمن، تیك معذب جانغنە.

چولغاب آلغان دنیانك واق طورمشی باشقە، قوزوب
کوچ تە، حالدن طایام، بولمی ھماندە اچقنوب.

١٥ نچی یل، غنوار.

اویلاغان چاقدە...

حقیقتدن یراق یردە یوری بز، بز علی العمیا،
گناه‌بز شوملغندن بزگە زندان بولدی کیك دنیا.

صو اوستنك کشیسز، بوش آغوب یورگان قایق توسلی،
باطار - باطماس یوریبز، چایقالابز، - جیل‌داول کوچلی.

بومر کوندە چقاربزمی بوزوب ساحل سلامتکە؟
چقە، آلمچە، کیتەربز مەلە طوب طوغری قیامتکە.

١٣ نچی یل.

Нац. библиотека им. А... Валиди Республики Башкортостан

فترت زمانی.

(صوغش باشلانغاچ)

تەڭرى‌نڭ زور قهريغه اوچرادى بو يل بيز شارى.
تورلى حسرت، قايغولردن، بولدى يوزلر صاب صارى.

بيز بوزينه رحمتن، الهاملرن كيسدى خداى،
هيچ كشى‌گه وحيى كيلمى، اوتدى كونلر، كيچدى آى.

كيلدى بر فترت زمانى، بتدى دنيانڭ يەمى،
بر پيغمبر ده خلقنى طوغرى يولغه ئوندەمى.

ياودرودن طوقتادى، بيزگه خداى رحمتلرن،
نيتدى بر ياوز قاچ كيسدى محبت جيبلرن.

ايسدى جيللر، قورقدى ايلمر، قالتراپ جانلار سونه،
چن آچو برلەن قاريلار، بندەلر بر بر سيڭه.

لعنت ئەيتودن بوتەن چاره طابا آلمى دنيافه،
بەغرى يانغان، قايغى باصقان، موڭلى كوزدن يەش آغا.

ايتمى بيزگه، عزرائيلدن باشقه: كوكدن بر ملك.
«آل بيزگدن عزرائيلنى!... ايتمەسون بزنى هلاك.

صوزما بو فترت زمانن، وحيى‌گه محتاج دو بيز،
صاف كوڭللر، يەشلى كوزلر، رحمتڭه منتظر.

مەنگى‌ده بتمەس وسونمەس نورلارڭ چەچ دنيافه.
ئەزمى ظلوملار شولاى دعا قيلەلار الله‌غه.

١٤ نچى. بل اوكتەبر.

Нац. библиотека им. А.З. Валиди Республики Башкортостан

قيامت.

بير يوزى بيك طان ايدى، شول چاقده نيدر كوكره‌دى . . .
جانلى - جانسز نرسه‌لر سلكندى . . . بير كـوك تتره‌دى -

شاق قاتوب، ميگره‌وله‌نوب قالدى كشيلر شول‌ينوت.
ئه‌يله‌نوب كيتدى قوياش، اول يبرگه طابا چه‌چدى اوت.

بو بر آرتلى كوكده يولدزلر، كيله‌لر چاپه‌ره،
سوندى آى، بتدى قوياش، كوك بولدى شوندوق قاب قارا.

تتلشوب كيتدى الوغ طاولار، بارى بولوب طوزان،
طاشدى دينگزلر ژوولداب، بير يوزن باصدى طوفان.

جاندن آيرلدى كشيلر: آنقايوب قانقان كوبى،
يورگانى، يورگان كوينچه، ياتقانى، ياتقان كوبى . . .

چوب بولوب ئورلدى شوندوق اوشبو كونگى كوچليلر:
قايسى كم، كوز يه‌شلرن توكسه‌تديلر، قان اچديلر.

زير زه‌به‌ر كيلگاچده بير كوك، بولدى دنيا طاغيداطن.
«ايندى اوصاللار جزالارن كورر كونلر ياقن»

چيك بيرر اوچون يارزلقلارغه كيلدى بو عذاب.
«قالديمى ميندن بوته‌ن‌دى ته‌كرى. شونده يوق جواب.

يتدى، شول كون: دنياده اوصاللق ايتدى كمده كم -
ته‌نگرى آلارغه جزا بيرور، قيلوب طوغرى حكم.

١٤ نچى يل اوكته‌بر

Национальная библиотека им. А.-З. Валиди, Республики Башкортостан

اوخشاتو. (بەشلك خاطرەسی).

سیبلگان برلیانت توسلی -
بیزەکلی کوکنی یولدزلار.
بیزەکلیار بیر اوستن -
چەچکەلر توسلی ماتورقزلار.

↔

آیرما یوق بولاردە، تیك-
آلار کوکدە، بولار بیردە.
نیچوك آیروب باور ایردك
أکردە طورسەلار برگە.

↔

أکردە قویسەلر یننەشە:
ماتور قز بولە یولدزنی.
آلوب طاشلا دە یولدزنی،
آلور ایردم ماتور قزنی

↔

بلەسکمی ماتور قزدە
یانوب طورغان ایکی کوز بار،
قایا یولدزغنە بلسکە -
طولی آی توسلی آق یوز بار.

↔

آنك آوزی دیسکمی!...
اول ایرنلر برگە سلکنسە،
نی ئەیتیم ایندی اول آق
تشلرن برکورسەتوب کولسە...

↔

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Республики Башкортостан

مەدەن اوستن ایندی اول
صوزلغان قاب قاره چەچلر،
قاره، زور آق کوز اوستنده،
صزلغان قاب قاره قاشلر.

↔

کلام الله دیگ نچه ایتسالە:
آلار یاقوت، آلار نورلار،
•وقت یرگه توشکانلر،
آلار اصلده چن حورلار.

◎◎◎

عمر.

آق قاره قاتش، چۈبار بو نرسەگە تەیلەنلی باش
اوتدی ایندی یەش عمرلر، چەچ آغاردی یارتیلاش.
اوتدی عمرمنك جەیی، بو تەیلەنوب کیلەمس طاڭن.
یقدی کوزلر، قویلدی گەودەم ایندی یەشلك یافراغن.
ایندی یەشلرچە اویون ـ کولـکی کیلشمی باشلادی،
کوڭلمە تورلی تنذ فکری توشمی باشلادی.
دردکروب، یەشلـکنی اویلاب، تن ـ مز اوینابکولدیمم؛
آق چەچم کوزگە توشەده قرث ایتوب اوینم کیسەم.
ایندی اوتکان یەش عمرنی اویلاومدن تم طابام،
بیك کوب اشلرده سکرت برلەن قالودن یەم طابام.
قایده اول یەشلـکدەگی نق طالپنولار، درد بلەن
اویلیمن کیلەچك عمرنی، آنده بر بوشاق کورەم.

▯ ▯ ▯ ▯

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Респ. Башкортостан

یازمش.

یوزەبز؛ شاولاعان طاو طاو كبك طولقونلی دینگزدە،
بارە بز زور كرابارنڭ آراسندن شولای بزدە.
اوتە هر بر مینوت قورقو بلەن امید آراسندە،
جیل ایسسە قایسی یاقدن، بو كرابلردە بارا شوندە.
توكل معلوم: بارا طورغاچ دە بەراۇرمی بولار طاشقە؟
قالورمی بعضیسی اوسقدە، كیتەرمی بعضیسی آستقە؟
خوف زورا! . . . قورقنچ آرطا! . . ئولوم آلغە كیلوب باصقان،
خلقنڭ یازمشی چیشلور وقت غایت یاقنلاشقان.
ایرك یوق نەق اوینچاق توسلی «یازمش» اویناتا بزنی،
یاقابزدن طوتب بر طارتا، بر چیتكە آطا بزنی.
مقدس بەش، مقدس قان، كیتەرلرمی بولار یوقغە،
جە بولماسە، ایرشدررمی بزنی مەنگی شادلققە . . .
١٥ نچی یل آوغست.

آچی ! . . . .

كونی، تونی طالاشو، طارتقلاشو بیك آچی نرسە
بولای زنجیل بلەن اوتكان حیاتنڭ معناسی نرسە؟ . . .
محبت بولماغاچ، طورمشدە نیندی بر قزق بار صوڭ؟
بولای بولغاچ كشینڭ وحشیدن آیرماسی نرسە؟
محبت اورانن چوبلی ئتتیج توسلی، اوصال ذتلر،
آلارغە صوڭ كشینڭ وجدانی هم كوز یەشی نرسە؟ . .

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Респ. Башкортостан

صوغشده خبرسز یوغالغان طارغانغه . . .

آیلار اوتدی، ایندی بر ییل طولدی ـ
آیرلغانغه طوفان ایلهگدن،
مین کرتهمن هر کون سیندن خبر ـ
کیلورمی، دیب صوغش ییرندن.
کوب کوتسهمده زارغوب، حسرت بلهن
سیندن هیچ بر خبر کیلمهدی
کیتدنگ ! . . شول کیتودن سین یوغالدنگ،
سینی بر کشیده بلمهدی.
قایدهسنگ سین طوفان! . نیلر کوردنگ؟
یازمش سینی قایده طاشلادی؟
قایده یوروب، قایده غیب بولدنگ؟
قایده قاننگ آغا باشلادی؟
کوکرهگنگه کیلوب کردی مهالله ـ
قارشیگدهغی دوشمان اوقلاری؟....
ئالله سینی تهروب یوق ایتدیمی؟
ییو سلهکتوب کیلهگان طوپلاری.
ئالله قالدگمی سین طوب آقتارغان ـ
طوفراق آستلارنده کومهلب؟
آقتق صواشلارنگ آلالمیچه ـ
ئولدگمی مهالله شونده تیلمروب؟
ئله حالدن طایوب یغلدگمی؟
یاپا یالغز زور بر یالانده ـ
کوکرهگ کیروب قارشی طوراهن، دیب ـ

Нац. библиотека имени
Респ. Башкортостан

بانەلردن طوروب قالغانمە.
ئلە دوشمانلارغە ئلەككەنمی ـ
آرسلان كبك یالغز قالغانمە؟..
تەنڭ قانلار بلەن بویالدیمی؟
آلار سینی طوتوب آلغانده.

هرحالده سین ئولدڭ چیت ایللردە.
قانقاپلاغان قزغلت یېرلردە،
امیدلرڭ اوزلب، یوزڭ صولوب،
عاجز بولوب درمان ئزلەرگە.
آنتق سوزلرڭنی ئەیتە آلمی،
یاتقانسڭدر طوفان تیامەروب.
قایە آندە حالڭ صورار كشی؟...
«نی حال طوغان؟» دیوب قول بیروب.
یوفانسڭدر قانڭ كوز یەش بلەن،
عاجز بولوب صوڭغی مینوتدە
سین خبرسز یوغالغاندن بیرلی ـ
شادلق بتدی!... طورام مین اوتدە.

١٩١٥ نچی یل، ١٥ نچی آغوست.

توگلگان یەش.

یاوا یاڭغر، سڭە یپرگە، سڭو برلە یوغالمی اول.
یپر آستینە سڭوب هیچ ذایلە سزغە مەنگی قالمی اول.

بر آز وقت اوتو برلە، یەشەرتە قاب قارا یپرنی،
شولایتوب اوستره اول، تورلی گللرنی، ئولەنلرنی.

بو اش معلوم، طبیعیدر، مونی هرکم بلە ئیبدەش.
شولای اوق مەنگیگە سڭمەس، ایکی کوزدن توگلگان یەش.

محبت برلە طولغان صاف کوڭل، آه! ایڤەمصزلانسە،
چن اخلاص برلە آقغان یەش، امید باقچەسیلە طامسە:-

اوسەر گوللر، یارور یافراق، بارە طورغاج آطار چەچکە،
بو چەچکە چن عهد ایتکان، جهاندە مەنگی‌شیڭمەسکە.

اگردە بو محبت بندەلرگە چن اورنلاشسە،
حقیقتکە وصول اوچون، اوزینە یاخشی یول آچسە-

جیڭە آلماس، مونی هیچ باشقە ڤوّت، چونکە بو کوچلی،
بولور شوندە کشیلر هەمسی نەق بر طوفان توسلی.

بتەر شوندە بو کوڭلدەگی حسد، نفاق، و دوشمانلق
طووار دنیاغە دوسلقلار ،ونا شوندە چن انسانلق،

جیڭو، جیڭمەو سوزی بتکاچ، کرور دنیاغە بیلگ زور بەم.
ایتەرمن شول وقتدە مین، عجب شادلق بلەن بەیرەم.

١٩١٢ سنە آغوست

Нац. библиотека ... Башкортостан

برنچی محبت.

ایسکده‌می؟ اوطردق، آیلی کیچده باقچه‌ده برگه،
تله‌دم شونده من «سینی سویه‌م جانم» دیب د‌یه‌ورگه.
تایم. تیک ده‌یته آلمیم: ترسه‌ده‌نلر شونده من قورقدم،
کوچم جیتمه‌ده، آلدکده رکوع ایتدم، قولنگ طوتدم.
سوز ده‌یتمیچه‌کنه، آق مانگلایڭدن بر صبواب آلدم،
«فرشته سین» دیدم، حالسز بولوب آلدگه باش صالدم.
قزاردڭ شونده سین نیکدر، بیتنگ آلالاندی، نورلاندی:
کوزڭ، قاشڭ، یوزڭ، آوزلارڭ طاغیدا ماتورلاندی.
سیزوب روحمنی شونده جامایوب‌سین بر کولوب قویدڭ،
«راحت بوتون!...» دیبوب اوندەت، سویونی بلدروب قویدڭ.
—بلەمسڭ؟ قوزنلادی آی: بزنڭ اوستکه نورلارن چەچدی.
چودالاب صابرادی بابل، گوبە اول بزگه تلەشدی.
آغاچلار، چەچکەلر کولدی، آلارده کوردیلر بزنی،
آلار شاهد بولوب ایشتدیلر «سویەم» دیگان سوزنی.
سینڭ شول حالنڭ همان طورا کیتمی کوز آلدمده.
شولای سجده قیلوب یاطام ایدی همانده آلدگده.
اونتمیم، اونته آلمیم شول ماتور تونده‌گی شادلقنی،
وجودم هم جانم بو دنیادن تمام آزادلقنی.

Нац. библиот... Башкортостан

اویلانو.

بولا شوندی وقتلار: اویلیسك اوتـكان عمرلرنی؛
شوشی حالنی، کیله‌چکنی؛ مونا شونده کوڭل ئه‌رنی.
قاریم اوتکان عمرگه، اولده شول بیك معناسز اوتکان،
عزیز عمرم مینوتلاری، گلـن جیلـگه‌ئنه کیتکان.
شوشی حالده اوته عمرم، تردد هم تفکرده،
قناعتله‌ندررلك اش، اوزمده طابمه‌ن بر ده.
راحت چاقلار سیره‌ك!... چاق یالتراب کیتکان یه‌شن توسلی.
اوزون حسرتلی چاقلار، قاب قارانغی کوزگی تون توسلی.
بولایده بولماغچ شوندن صوڭ اویلیسڭ کیله‌چکنی،
راحت، شادلقلی چاقلار آلده بر کوننی کیـله‌چکمی!...
کیله‌چك کون که‌فزلری کیسامه‌گان کنابقه اوخشی،
کوڭللی نرسه‌ار چقسه، باربلا آنده بیك یاخشی.
کوڭلسز نرسه‌ار چقسه، امید تمام کیته‌ر جیلـگه
عمر بویی راحت کورمی، کوزمن می قارا یرگه!...
۱۳ نچی یل.

تردد.

دنیاده طورمش کشیلرگه نهایت زور عذاب.
آخرتده‌ده عذاب بولسه طوغانلار اش خراب!...
نیندی مقصد بار بو طورمشدن؟ — کیله‌چك بیلـگوسز.
نیشله‌گان چاقده نجات بار؟ کم بیرر قطعی جواب؟

Нац. библиотека ... Башкортостан

«یاخشباق»، «حقاق» دیگان سوزلر آلار آلداوغنه
هیچ وقت آلدانما، بو سوزلرگه، چن سوز دیب قاراب.
سین کلەچکدن کوتەسڭ ئله نیندەی یاقطی کون
یوق آلار، ماریدە خیال، کوزگە کورنگان بر سراب.
شادلانورغه یول طاپا آلسەڭ، شادلانوب قایغوڭ طارات
عیش عشرت سور جهانده، آلغه کیاسە اچ شراب.
شلتەلرلر، مین شولای اتسەم، دیەوب قایغرما دوست.
باری بر سین بار کشیگەدە بتە آلماسڭ یاراب.

۱۹۱٤ نچی یل، مای

یوقدر سڭلا الله.

«زاریاق»

یوقدر سڭلا الله!... اگر بولساڭ-
صبر ایتمەس ایدڭ بو اشکه،
بتون قدرتڭنی باغلاب قویماس-
ایدڭ بیردە آلتون کمشکه.
کورر ایدڭ: کوچسز بندەلرنی
یاردم ایتەر ایدڭ آلارغه.
ایرك بیرمەس ایدڭ کوچلیلرگه،
کوچسزلرنی بولای طلارغه.
یەش تركدرتمەس ایدڭ قان آرالاش،
ایشتور ایدڭ آه زارلارنی.
کوب کوڭلر اچدن مزلاب یوری،
بر فزغانور ایدڭ آلارنی.

یارانقانسڭ خلقلارنی فقط -
تیگز ایتوب یاراتا آلمادڭ.
چن محبت، همه شفقت نورن -
تیگز ایتوب طاراتا آلمادڭ.

بنده‌لرڭ بولدی چن بختسز،
دینلرگده بخت بیرمه‌دی،
تعلیماتڭ اوشبو کرنگه چاقلی -
سعادتکه ایرشدرمه‌دی.

حاکم ایتدڭ رحم بیر یوزینه
قارا کوچنی، آلتون کمشنی
سینڭ علویتڭ، قدرتکه
اوشبو اشلر برده کیلشه‌ی؛

یاریلا، سین اوزڭ بیك راحتده،
بنده‌لرڭ قان یه‌ش توگه‌لر،
عمر بویلارینه محنت چیگوب -
عذاب اچلرنده ئوله‌لر.

قدرتڭ تام بولسه بر فرمانڭ
یته‌س ایدیه‌ی صرڭ طییارغه -
چن، چن طاتولقنی، محبتنی
مه‌نگی اورنلاشدروب قویارغه.

صبر ایتکان بنده‌لرگه وعده‌ڭ
آخرتده غایت زور - زورن،
شول وعده‌ڭنڭ بیك آزغنه قسه‌ن
دنیالقده کورسه‌ت، آچ نورڭ!...

١٥نچی یل سینته‌بر

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

B. A. S. S. R.
Научная библиотека
БАССР

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди респ. Башкортостан

50692

کوڭلسز بر کونده.

کوڭلم یافراقلاری توبان توشدی ـ
صو طابلمی آڭا سیبەرگە،
حسرت اوطلارینە قارشی طوروب ـ
باقنلاشقان ایندی کیبەرگە.
چەچکە آطارغە کوڭلم یومارلاندی،
صو یوقلقدن‌غنە آطمادی،
چەچکە آطارلق، جلی، محبتلی ـ
موافق بر اورون طابمادی.
یوق بیت محبتلی، نورلی یەرلر،
بیرنی یەمسز لعنت قابلاغان،
بارچە قوشلار جیلوب صابراشوراق ـ
بر گنەدە چەچکە آطماغان.
آطماغان اول آنی موڭا چاقلی،
ایندی آطماس‌در اول مەڭگی‌دە.
امید بلەن اوتدی بتون عمرم،
آخری شولای اوتە مەڭگی‌گە.
صاباغندن اوزلور، جیل اوچرر،
بلمیم باروب توشەر، قای یيرگە؟..
لعنت اوقوب کیتەر بو دنیاغە،
مەڭگی کیلمەس، کیری بو یيرگە.

١٥ نچی یل ایيول.

Нац. библиотека им. … Башкортостан

بخت ئزلەو

کوڭل بختنی ییردن ئزلی، طابمی، اول امید اوزمی،
اوزینڭ بختنی همان کوکدن، عرشیدن ئزلی.
«بو ییرده یوق، تیگی دنیاده‌در» دیب چن سعادتنی،
امیدسزلەنه باشلی، اول کوتە ایڭ صوڭغی ساعتنی.
ایمش، اول شبهەسز بر چن سعادتکه آشا ئولگاچ،
کیتە جان عرش اعلاغه، آنڭ تیك بوتەنن کومگەچ.
بولورمی آنده بر بر چن سعادت، ایندی تیکشریم،
ییر اوستنده طوروب؛ کوك فلسفەسینه باروب کرمیم.
شونی ئەیتەمك بولام: تەڭری ییر اوستن بزگه بیرگانگه
بختنی اوشبو ییردن ئزلەسونلر ایندی هر بنده.
بختلی جانغه ییر، کوك، عرش اعلا، همەسی بار بر،
شولای بولغاچ سوبکمایەمر میڭا کوکدن‌ده اوشبو ییر.
ثواب ملکی یل طوروغه بر ساعت عمرم آلشدرمیم،
بخت ئزلیم ییر اوستندن، طورام مین موندە، نیك طورمیم؟.
کشیلرگه بخت ئزلەب صوغش آچوچیلر برله،
جانم چقغانچی آغزمدن یوررمن هر وقت برگه.
قاچان جبرا آلالار بو تەنمنی جانم اوستندن؛
کیتەرمن شول وقتده زار جلاب، طوفان ییر اوستندن.
خیر! مین آنده کیتمەم، یوررمن ئدیلەنب ییرنی،
میڭا قارشی طوروچی باشقه کوچلرگه ایرك بیرمی.

١٣ نچی یل مارت.

شاعر ع. توقاى وفاتندن صوڭ.

كوتمه‌گه‌ن‌ده قايغى صالدى، بزده بو كونده فلك.
اى سويكلى يه‌ش شاعركه‌ى، سين يوغالدڭ ايرته‌ره‌ك.

طار كوروب بو چيكلى طورمشنى اوزڭنڭ باشڭه،
قايتدى نفس مطمئنه‌ڭ، ايندى اوز الله‌سينه.

عالى روحڭ بو توبه‌ن دنيانى هيچ تيڭسنمه‌دى،
نيك بوته‌ن دنياغه كيتدى، اول بتونله‌ى ئوله‌دى.

ئوله‌دڭ سن: چونكه بوكون هر تاتار كوڭلنده سين.
بتمه‌دڭ سين: هركشى سوزنده سين، تلنده سين.

تا قيامت چقماس ايسدن، مونده قيلغان اشلرڭ
هر وقتده سوياوب اوقلور، بارده كوڭل جيمشلره‌ڭ.

سين سويكلى‌ايدڭ، سينى سويه شولاى هر بر تاتار،
سيڭا قارشى احترام هر بر تاتار كوڭلنده بار.

يوغالووڭ بيك زور آفراق، همه بزگه سين ئه‌ره‌م،
بار كشيلردن‌ده آرتق مين جايم، حسرتله‌نه‌م.

١٩١٣ نچى يل ٦ نچى آپريل.

Нац. библиотека имени А.-З. Валиди Республики Башкортостан

سویودن قاچو.

ماتور، چەچکەلی گوللر توسلیەر ماتور خاتون - قزلار.
یراق ییردن قاراغانده آلار نەق تونگی یولدزلار.
آلار بولدز، ولی سینی آطالار طاشلاری برلەن،
بولایە، بولماسە، قورقتالار کوز یەشلاری برلەن.
آلار گوللار ولکن بیك چەنچکەلی، زەرلیلر،
قابنی چەنچەلر، زەری بلەن روحڭ زەرلیلر.
یاری آلار، بو دنیانی ماتورلارغە، بیزەکارگە،
آلارنی سوی، آلارنی احترام ایت، تیك یاقن بارما.
زلیخە بولسەلار دە، سین همان یوسف اغلڭ قویما،
آلار چەچکە کویی طورسون، اوزڭ بلبللغڭ جویما.
لطافت باغینی چیتدن کوروب، عاشق بولوب صایرا،
بولای صایراو، قاوشقاندن صڭ آغلاودن بولور اعلا.

مین قایدە؟ . . .

قایدە یارلی، قایدە زارلی قایدە موڭلی کوب بولا،
مین شولار یاندە بولام؛ آلار بلەن کیلشوب بولا.
یوق آلاردە نورلی قانلاو، یوق آلاردە اچ سری،
طشاری کرلی، ولکن یوق آلاردە اچ کری.
یوق تکلف، یوق اریلك، اوطرشانڭ سینده - مین،
یوق کوڭل قرلور دیگان اوی، اول جهتدن مین امین.

Нац. библиотека имени Ахмет-Заки Валиди Респ. Башкортостан

حيات يولنده.

بولمه مأيوس!.. بول حاضر هر كون حيات صوغشنده سين،
يا موفق بول صوغشده، يا كه جان بير شونده سين.
معلوم اول: دنياده بولمى، چن بختلى شاد كشى،
بو فلك‌نڭ طرناغندن چن وچن آزاد كشى.
«كوب طرشدم بولمادى» ديمه‌ك، نچاراق، اول يوق اش،
سين ئلى همان طرش، همان بخت ئزله‌ب صوغش!..
سين حيات صوغشنده غيرت، همتڭ ايتسه‌ڭ قورال،
شبهه‌سز غالب بولورسڭ، دنياده يوق اول، محال.
چن كشيلكدن حسابلانمى، طورو مظلومسنوب،
يوقغنه اشلرگه‌ده قويان كبك تيك، بوى صونوب
چن جسارت قارشيسنده نرسه بار تز چوكه‌گان؟..
طافيدا قوزغال، طافيدا طالپن، ئلده فرصت او تمه‌گان.

١٣ نچى يل آپريل.

چاغشدرو.

كيرك نيندى كنه اشنيده بولسون، بك عجب آنلار،
كياشدرو بله‌لر، همه‌سن ترتيب‌كه قويغانلار.
«طوره‌بز دنياده...» ديلر، شولايوق هم طورالارده
آلاى يوق - بار بله‌ن چوبالوب طورولار يوقدر آلارده.
مونڭ كيريسنچه بزلر هر وقتده يوق بله‌ن مشغول،
خرافات برله باغلانغان: عقل، فكر، آياق هم قول.

١٩١٢ نچى يل.

Нац. библиотека им. ... Валиди Респ. Башкортостан

یـولدز.

یراقده، بیك یراقده!.. كوك چیتنده، كورنه بر یولدز.
یوقاری، كوككه كوتارلمی، افق‌ده قالغان اول یالغز،

ایته جم جم، یوقاری‌غه، منه‌رگه طالپنا، آشغا،
كوله‌ده جامایا، بارغان صاین بر موڭلی سر آچلا.

مین اویلیم: ئلله كوبه‌ده‌ن یوغالغان یولدزم شولمی؟
بخت یولدزی سگه‌ر، دیم، امید برله‌ن صوزام قولنی.

جه بولماسه خالقلرنڭ یوغالتقان بختی سگه‌ر، دیم.
عمرلك، مه‌ڭگیلك راحت، سعادتلری سیندر، دیم.

قارانغی توندە موندە بولمیچه، شول یبرده بولسام، دیم.
یاپا یالغز، بالقغان نورلی یولدزغه قوشلسام، دیم،

شوشی یولدز كبك مه‌ڭگی‌ده سونمی، یالغزم شونده ـ
عمر ایتسه‌م، تگی بیك یاقتی یولدز طورسه قارشمده،

حساب ایته‌ر ایدم شونده اوزمنی چن بختلی، دیب
حیاتم معنالی بولدی، بو ایندی مه‌ڭگی بتمی، دیب

صاف کوڭل

محبت برله طولغان صاف کوڭللر دریاده کیك
بتون کوزگه کورنگان نرسه‌لردن، دنیادن کیك.
کوڭل کیك بولسه، آنده صیماغان هیچ نرسه یوق – اول زور.
کوڭلده‌ر هر نرسه‌نی کوروچی، عالی، معنوی بر نور.
سویه اول تیب تیگز: مسکین، مظلوم هم فقیرلرنی،
«مین انسانمن» دیگانلرنی خاتونلارنی وابرلرنی.
قاری اول دنیاغه: هیچ حیله‌سز، نیسز وکوزلکسز،
شولای اول قایغرا همه خلق اوچون هیچ توزلکسز.

II

ولکن اول کوڭلنڭ صاحبی کورمی، صودرلانسه،
کوڭلنی قسسه، یوق – بار شهره اوچون صزلانسه، طارلانسه –
کوڭلدن طار بر ئه‌بیرنی طابوب بولمیدر اول چاقده،
قاراڭ دنیا صیغو!... آنده‌ی کوڭلگه، صیغمی بورچاقده.
کوڭل طار بولسه، مین آنده‌ی کوڭللرنی، بوزلغان، دیم
«دائم موندی پچراق، طار کوڭللردن اوزڭ صافلا»

١٩١٤ نچی یل.

Нац. библиотека им. З. Валиди Респ. Башкортостан

كوڭلسز مينوتلر.

بولا شوندى مينوتلر، هيچ بر نەرسەگە كوڭل بارمى.
بولا شوندى كوڭلسز چاق، سويلەرگە بردە تل بارمى.
آوز جيىمى كۆلەرلك كولكى اشلرگە كوب اۇچريسڭ.
مونڭ آخرى نچارلقدن سويلەشمى، سوزنى اوچلبسڭ.
محيطنى اويلاغان چاقدە، ديسڭ شوندە «بختسز بز،
كوڭلسز بز، رەتسز بز، طاوشسز بز، تخنسز بز».

.....گە.

«بتدى اول!...»، ديلر ماتور شەم توسلى بالقوب يانماغاچ.
صوڭ نيچوك يانسون كوڭل؟... چيتدن آڭا ماى طامماغاچ.
صايرى بابل، باقچەدە گوللر چەچەك آتقان وقت،
يەم طابا آلمى، صايرامى اول، يادرافن قويسە آغاچ.
صاندوغاچنى سين توشردە قاب قارانغى بازغە ياب،
كوبمى صايرار؟ شول كوڭلسز يردە موڭلى صاندوغاچ.
«بتدى اول» ديگان كشيگە، صاندوغاچ تيك بر مثال،
آڭلى آلميلار آنڭ سرن شولاى آڭلاتماغاچ.

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Респ. Башкортостан

***

ئیچه یللر طورام بیر تۆرمه‌سنده .
طورا، طورا، آغاردی ایندی چه‌چم .
قایا اوّلـگیچه تمه‌لی جلاولار،
زهرلی بر آچو بار کوز یه‌شمده .
قایا باقساڭده پچراقاق وپیسلك،
اوصاللق همه قارتنده یه‌شنده .
گناه‌لیلر، جانیلر دنیاسی بو،
طورالار مسکنت ذلت اچنده،
ئه‌ده‌م، حوا بو ییرگه ارغتلغاچ،
حقیر، خور ایته‌ی الله همه‌سنده،
گناه‌لی بز، گناه‌بز شوماغه‌ن ـ
طورابز، بز خدایننگ تۆرمه‌سنده .

۱۵ نچی یل آغوست .

ایته‌م دیب یاخشلیق مین اوز اویمچه،
هر اشنی اشله‌دم وجدان بوینچه .
ولـکن یاخشیلقلر آستقه قالدی،
کورنمی برسیده شونده یوغالدی .
غالب بولغاچ یمانلق یاخشیلققه،
چغه هر یاخشیلق بوشقه ویوققه .

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Респ. Башкортостан

..... گه.

اگرده بول دیسه‌ڭ، صاف، آق كوڭلای
یاغملی، مای كبك یوموشاق كوڭلای،
ذقیزلر، یارلیلرنی قزغانوچان،
آلار اوچون یانوچان، صزلانوچان،
راحتلیكنی كوره‌لمی مه‌نگیده سین،
شولای صزلاب، بو دنیادن كیته‌رسن.

تڭری‌نی ایسكه توشرو

خدانی ذكر ایته‌بز: اچ آورتقانده، كیكرگانده،
آشاغانده واچكانده، دخی ... كه كرگانده،
صورانغانده، تله‌نگان‌ده، شولایتوب صدقه آلغانده،
بورچنی بیرمیچهماللار یوتوب، اش صودقه قالغانده.
سویلیبز تڭریڭی شونده‌ی اورنلارده فوری تلدن.
قایا تڭری‌گه صغنو؟... بزده صاف، تازا كوڭل برله‌ن.

Нац. библиотека им. А.

جلا!...

کولەسین بوچاقدە، قولدن کیلسە صزلەن کل چلا،
صزلەغان، یانغان کوڭلگە، کوز یەشی یولداش بولا.
سین جلا: یاردەمچیسز قالغان یتیملرنی کوروب.
سین جلا: قانلار توکوب صنغان کوڭللرنی کوروب.
سین جلا: کورده کشیلك دنیاسی طابتالغانن
مظلومە، طوللر، یتیملرنڭ جلاب آچ قالغانن.
سین جلا: کورگان صاین «یازمش» یاوز، قربانلارن
یەش بلەن جو، بوشەیدارنڭ مقدس قانلارن.
قانغە مانچلغان یەر اوستن کورده، شونده جلاب:
چن محبت برلە آقغان یەش بلەن کوزنی چلات.

بار کشیلرنی کوروب قزغانو حسی میندە بار،
مین آلار کوڭلندە بولماسامدە، کوڭلمدە آلار.
مین، جلاب طودم، جلاب اوسدم، جلاب طوردم همان،
صزلاغان، یانغان کوبی، جلاب کیتەرمن دنیادن.

١٩١٥ سنە آوغوست

اعتراف.

«اشله‌نه‌در اوشبو اش حقیقت اوچون» دیب دان چغه
تیکشروب باقساڭ آنڭ اصلن، کیلوب یالغان چغه

نیندی اش بار صوڭ؟ آنڭ آستنده بر سر بولماسون،
نیندی بر کوڭل طابارسڭ؟ آنده هیچ کر بولماسون.

نفس طارتسه، قولغه کرسه، قایسیمز صوڭ طارتنا؟..
تیك کشیلر سیزمه‌سونلر، توشه‌سونلر آرطنه.

بارچه‌مز بلگان گناه بو پرده‌گی جانبنده کوب،
چیت کشیلر کورمه‌گان، یه‌شرن گناه آندن ده کوب.

هر اوصاللق اشله‌گان‌گه، حکم ایتوب بیرساڭ جزا،
بر کشی‌ده معیوب اولمی، قالماس ایدی دنیاده.

کوب جنایتار کوزڭ آلدنده، اوز حکمن سوره،
کورمیمز تیك، جان اورنکان، کوز کونکانگه کوره.

سین کیفلن، باشقه‌غه تیمی‌ گنه، بوواق گناه،
زور کشیلر اشلیلر، موندن ده کوب، زورراق گناه.

١٥نچی یل غنوار.

Нац. библиотека им. А.-З. Валиди Республики Башкортостан

یاش کوڭل.

دردە، امید غیرت کوملگەن یەش کوڭلنڭ آستینە
اول چەداشا آلمی شوڭارغە، ظالپنادە، آشقنا.

اول، یومارلانغان چەچەك توسلی ئلیدە آطمافان -
یا کە بر کۆزەگی کبك، هیچ بر ییری طابلانمافان.

هم آنڭچە آلدە هیچ بر قایغی یوق، گل یاخشیلق،
بر بۆاوتلی کوندە یوق، همان قویاش هم یاقتیلق.

هەە نرسەنڭ کورە اول: گلگنە یەملی یاغن -
« دنیادە همان شولای بولور»، دی. بلمی آلدافن.

کونلرن شادلق بلەن آوزندە جیەی اوتکارر،
کوبدە اوتمەس، شول وقتدە یەش کوڭلدە اوزگارر.

عادی طورمشنی کورر، شوندن همان اورنەك آلور،
صاف کوڭل آفرین‌غنە بۆزلور، نهایت طاپلانور.

وجدان تلەگی.

آیرسە نەگری، بایلارنی فقیرلردن قیامتدە
کشی اوز قایغوسن قایغرتقان ایك دەشتلی ساعتدە
بتون بایلارنی شول ییردە جیەوب جنتکە کرگزسە،
قولاق ایشتمەگان، کوز کورمەگان نعمتلرن بیرسە.

Нац. библиотека им. З. Валиди Рес. Башкортостан

شولایوق هیچ برن قالدرمی، مین یارلی دیگانلرنی،
جییوب صالوب طوترسه، اژغروب یانغان جهنمنی.
یوزم چتمی جهنمگه کررمن یارلیلر برله،
کوررمن هر آوراقنی، یانارمن مەنگیگی برگه.
آوراق، یارلیاق قای ییرده بولسه، مینده شول یاقده.
بولورمن، وجدانمنڭ زور تلهگن ییرگان اول چاقده.

١٣ نچی یل مای.

صوڭیدن بر ایکی سوز.

موندن اوچ سنه مقدم دنیانڭ تورلی احواللری سببندن حاصل بولغان تأثر و تألملر نتیجەسنده «یانغان یورەك» دن چققان شعر و قطعەلرنی بر مجموعه رەوشنده طبع ایتەر ئوچون بیرگان ایدم. ناشرلردن بولماغان بعض بر سببلر چغوب بو مجموعەنی طبع ایتو بو کونگه قدری کیچکدی.

بو کون کیلوب شول «یانغان یورەك»نڭ تورلی وقتدەگی شادلق وقایغودن چققان تأثر و تألملری بر بەیلەم بولوب کوز آلدنه طورسون ئوچون، صوڭ بولسەده طبع ایتەرگه رخصت بیردم.

م. غفوری.

١٩١٨ نچی یل ٢٠ نچی فیوْرال.

«اوفا».

Нац. библиотека им. А.
B.A.S.S.R.
БАССР

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

Нац.библиотека им. А.-З. Валиди Респ. Башкортостан